

การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวและการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่น
ระหว่างชุมชนชาวปากาเกะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรกรุงเทพมหานคร
The Comparative Study of Family Relationships and Folk-life
Conservation between the Family Members of the Pgazkoenyau
Community and the Sathorn District in Bangkok

ดวงเดือน ศาสตราจารย์ *

ชูเกียรติ จากใจชน **

พลภัทร เจริญเวียงเวทิจ ***

อาจารย์ ดร.วิภา เลค ****

จิราภรณ์ โภชกปริญท์ *****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ๑) เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ในครอบครัวและการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของชุมชนชาวปากาเกะญอกับของชุมชนชาวเมืองในเขตสาทร ๒) เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างชุมชนชาวปากาเกะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทร ๓) เพื่อเปรียบเทียบการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นระหว่างชุมชนชาวปากาเกะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทร ๔) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่น สมมติฐาน: ๑) ความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างชุมชนชาวปากาเกะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรแตกต่างกัน ๒) การอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของชุมชนชาวปากาเกะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรแตกต่างกัน ๓) ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้มาแบบเจาะจง เป็น ชาวปากาเกะญอ ๑๗๕ คน จากจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน กับชาวเมือง ๑๖๗ คน ในเขตสาทรที่พักอาศัยนานเกิน ๑๐ ปี เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตรลิเคิร์ต ๕ ระดับ ที่มีความตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยงโดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาความสัมพันธ์ในครอบครัว ๑๕ ข้อได้ .๗๓ และการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่น ๑๖ ข้อได้ .๗๖ สถิติใช้ t-test และ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย: ๑) ความสัมพันธ์ในครอบครัว

* รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรจิตวิทยา คณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

** อาจารย์, อาจารย์ประจำหลักสูตรจิตวิทยา คณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

*** อาจารย์, อาจารย์ประจำหลักสูตรจิตวิทยา คณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

**** อาจารย์ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรจิตวิทยา คณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

***** อาจารย์, อาจารย์ประจำหลักสูตรจิตวิทยา คณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

และการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นทั้ง ๒ ชุมชนอยู่ในระดับสูง ๒) ความสัมพันธ์ในครอบครัวของชุมชนชาวปกากะญอ กับ ของชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรไม่แตกต่างกัน ๓) การอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของชุมชนชาวปกากะญอกับของชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ๔) ความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของทั้ง ๒ ชุมชนสัมพันธ์กันที่ระดับ .๐๑ ($r=.๒๙๘$)

คำสำคัญ: การอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่น, ชุมชนชาวปกากะญอ

ABSTRACT

Research objectives: 1) to explore the relationship between family relationship and conservation of the indigenous way of life of Pgazkoenyau and Sathon communities, 2) to compare the family relationship between Pgazkoenyau and Sathon communities, 3) To compare the conservation of the indigenous way of life between Pgazkoenyau and Sathon communities, 4) to study the relationship between family relationship and conservation of the indigenous way of life. Hypotheses: 1) the family relationship between Pgazkoenyau and Sathon communities was different, 2) the conservation of the indigenous way of life between Pgazkoenyau and Sathon communities was different, 3) the family relationship was correlated with the conservation of the indigenous way of life. The samples of this survey research were 175 Pgazkoenyaus from Chiang Mai and Mae Hong Son Province, and 167 Sathon residents had lived in the communities for more than 10 years. The instrument was five-level scale questionnaire being content validated for precision by alpha coefficient of the questionnaire, in terms of family relationships (15 items) with an alpha coefficient of .73 and the conservation of the indigenous way of life (16 items) with an alpha coefficient of .76. The statistics used for data analysis were t-test and Pearson's correlation coefficient. The findings were: 1) the family relationship and the conservation of indigenous way of life of two communities were at high level, 2) the family relationship between the Pgazkoenyau and the Sathon communities were not significantly different at .01, 3) the conservation of the indigenous way of life between the Pgazkoenyau and the Sathon communities were significantly different at .01, 4) the family relationship and the conservation of the indigenous way of life of 2 communities were significantly correlated at .01 ($r=.298$).

Keywords: conservation of the indigenous way of life, Pgazkoenyau community

๑. บทนำ

จากการที่อาจารย์ในคณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ได้มีโอกาสออกบริการวิชาการที่โรงเรียนเซนต์โยเซฟ แม่แจ่ม ตำบลบ้านดินขาว อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ได้สัมผัสกับชาวปกาเกอะญอไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน และชาวบ้าน ซึ่งคนเหล่านี้มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของตนเอง ทำให้คณะผู้วิจัยสนใจความเป็นอยู่ความสัมพันธ์ในครอบครัว ระบบเคารพผู้อาวุโส ความเชื่อ ความกลัว และอื่นๆ ตลอดจนสงสัยในเรื่องการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่น ทั้งนี้เนื่องวัฒนธรรมในเมืองหลวงได้กระจายเข้าไปในหมู่บ้าน และเมื่อตรวจสอบงานวิจัยในเรื่องนี้ก็ยังไม่ปรากฏ ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาในเรื่องนี้ และเนื่องจากวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ อยู่ในเขตสาทร ซึ่งมีประชากรที่อาศัยดั้งเดิมนานมากกว่า ๑๐ ปี อยู่มากพอควร บุคคลเหล่านี้มีความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นอย่างไร และมีการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นหรือไม่เพราะอยู่กลางเมืองหลวง และถ้านำผลไปเปรียบเทียบกับชุมชนชาวปกาเกอะญอ จะมีอะไรเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑) เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ในครอบครัวและการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของชุมชนชาวปกาเกอะญอ กับชุมชนชาวเมืองหลวงในเขตสาทร

๒) เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างชุมชนชาวปกาเกอะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทร

๓) เพื่อเปรียบเทียบการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นระหว่างชุมชนชาวปกาเกอะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทร

๔) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่น

๔.๑) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นในชุมชนชาวปกาเกอะญอ

๔.๒) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นในชุมชนชาวเมืองในเขตสาทร

๔.๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของทั้ง ๒ ชุมชน

๓. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชาวปกาเกอะญอในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชาวเมืองในเขตสาทร ที่อาศัยอยู่นานเกิน ๑๐ ปี

ตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ ชุมชน

- ชุมชนชาวปกาเกอะญอ
- ชุมชนชาวเมืองในเขตสาทร

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวปกาเกอะญอ จังหวัดเชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน เลือกมาแบบเจาะจง จำนวน ๑๗๕ คน และชาวสาทร จำนวน ๑๖๗ คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีความเต็มใจตอบและยินดีเข้าร่วมในโครงการวิจัยโดยมีการเสนอการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว และการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นเป็นแบบสอบถามตามมาตรลิเคิร์ต ๕ ช่วงโดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เครื่องมือได้รับการหาคุณภาพโดยหาความตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน และหาความเที่ยงโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งได้ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีค่าสัมประสิทธิ์ .๗๓ และการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นมีค่าสัมประสิทธิ์ .๗๖ วิธีการเก็บข้อมูลในกลุ่มปกาเกอะญอ ได้ฝึกครูปกาเกอะญอที่สอนในโรงเรียนเซนต์โยเซฟ แม่แจ่มจำนวน ๙ คน ให้เข้าใจในเครื่องมือความสัมพันธ์ในครอบครัว และการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นซึ่งผ่านการแปลเป็นภาษาปกาเกอะญอ และมีการแปลกลับมาเป็นภาษาไทยเพื่อดูว่าจะตรงกับต้นฉบับหรือไม่ ในกรณีที่ไม่ตรงกันมีการคุยกันกับผู้ที่แปล ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในภาษาปกาเกอะญอ คือท่านอธิการบดีและผู้อำนวยการ เซอร์มารีอิกแนส บัวทรัพย์ คุณพ่อณัฐพงษ์ แดงสวัสดิ์ และคณะครูโรงเรียนเซนต์โยเซฟ แม่แจ่ม คณะครูปกาเกอะญอที่ผ่านการฝึกการสัมภาษณ์และมีความเข้าใจในเครื่องมือทั้งสองโดยการทดลองการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้วครูทั้ง ๙ คนออกไปเก็บข้อมูลในชุมชนที่ครูทั้ง ๙ คนอาศัยอยู่คือในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนในชุมชนในเมืองหลวงเขตสาทร อาจารย์คณะจิตวิทยาได้ออกไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยสัมภาษณ์ก่อนว่าได้อาศัยในสถานที่นี้นานกี่ปี ถ้าเกิน ๑๐ ปี ก็จะขออธิบายที่มาในการออกไปเก็บข้อมูลและขออนุญาตการเก็บพร้อมเซ็นต์ชื่อเข้าร่วมการวิจัยในแบบการพิทักษ์สิทธิ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เวลาในปลายปี ๒๕๕๖ ถึงต้นปี ๒๕๕๗ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วได้นำมาวิเคราะห์ตามสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ Pearson's Correlation

๕. ผลการวิจัย

๑) ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับสูงทั้งภาพรวมและด้านย่อย ยกเว้นในด้านการรับรู้ข่าวสารของสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในระดับปานกลาง และระดับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นอยู่ในระดับสูงทั้งภาพรวมและด้านย่อย ยกเว้นในด้านความเชื่อที่อยู่ในระดับปานกลาง

๒) ความสัมพันธ์ในครอบครัวของชุมชนชาวปกาเกอะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓) การอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของชุมชนชาวปากาเกะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ยกเว้นการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นด้านความเชื่อและด้านวัฒนธรรมที่ทั้งสองชุมชนไม่แตกต่างกัน

๔) ความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของชุมชนชาวปากาเกะญอมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r=.๓๐๑$)

๕) ความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r=.๒๙๒$)

๖. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในข้อ ๑ ที่พบว่าระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับสูงนั้นชี้ให้เห็นถึงความเหนียวแน่นในสัมพันธภาพของสถาบันครอบครัวไม่ว่าจะเป็นชุมชนชาวปากาเกะญอหรือชุมชนชาวเมืองเขตสาทรก็ตาม ผลที่ได้นี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา สุธีธร ปิยฉัตร ล้อมฉวนการ และ อภิษฐา อยู่ในธรรม^๑ ที่ศึกษาทิศทางทำงานร่วมกันขององค์กรภาคสื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาสังคมในการส่งเสริมวิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เยาวชนที่ผลงานวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวมีลักษณะไม่สมบูรณ์ ครอบครัวหย่าร้างหรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดถึงแก่กรรม แต่ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนกับงานวิจัยของจิราพร ชมพิกุลและคณะ^๒ และสอดคล้องกับงานวิจัยของมนธภัสสรณ พิพัฒน์เตชากร^๓ ส่วนด้านการรับรู้ข่าวสารของสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันสมาชิกบางคนในครอบครัวมีการเคลื่อนย้ายไปอยู่ในแหล่งอื่นอาจทำให้มีการติดต่อข่าวสารขาดหายไปบ้างทำให้ลดลง

ในเรื่องการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นอยู่ในระดับสูงทั้งภาพรวมและด้านย่อย ยกเว้นในด้านความเชื่อที่อยู่ในระดับปานกลาง การที่ได้ผลเป็นเช่นแสดงให้เห็นถึงชาวบ้านที่อยู่ในชุมชนทั้งสองอนุรักษ์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษซึ่งเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจว่าคนไทยรักประเพณีดั้งเดิม คติความเชื่อ ค่านิยม และแบบแผนวัฒนธรรม อันเป็นวิถีชีวิตที่ถ่ายทอดจากบรรพชนมาสู่สมาชิกของชุมชนในปัจจุบัน ซึ่งปรากฏชัดในสถาบันครอบครัว ศาสนา และ สถาบันเศรษฐกิจ ผลที่ได้นี้สอดคล้องกับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จฯ ศึกษาสำรวจชุมชนกะเหรี่ยงบ้านห้วยน้ำหนักตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี แต่อย่างไรก็ตามความเชื่อในการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นในปัจจุบันอาจเริ่มลดลงในคนรุ่นใหม่

^๑บุษบา สุธีธร ปิยฉัตร ล้อมฉวนการ และอภิษฐา อยู่ในธรรม, ทิศทางทำงานร่วมกันขององค์กรภาคสื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาสังคมในการส่งเสริมวิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เยาวชน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: www.stou.ac.th/thai/schools/sca (๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘)

^๒จิราพร ชมพิกุลและคณะ, สัมพันธภาพในครอบครัวไทย, (นครปฐม: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๒), หน้า ๖๕.

^๓มนธภัสสรณ พิพัฒน์เตชากร, “ศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างการมีครอบครัวอยู่ดีมีสุขในจังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย; มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒).

จากผลการวิจัยในข้อ ๒ ที่พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวของชุมชนชาวปกากะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ นั้นอาจตอบได้จากผลการวิจัยในข้อ ๑ ที่ทั้งสองชุมชนมีความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับสูงทั้งคู่ ดังนั้นเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันจึงไม่พบความแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยในข้อ ๓ ที่พบว่าการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของชุมชนชาวปกากะญอกับชุมชนชาวเมืองในเขตสาทรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ยกเว้นการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นด้านความเชื่อ และด้านวัฒนธรรมที่ทั้งสองชุมชนไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยในข้อนี้แสดงให้เห็นว่าชาวชนบทส่วนใหญ่ยึดมั่นในประเพณีเดิม ในขณะที่ชุมชนชาวเมืองเป็นสังคมที่เน้นวัตถุนิยมและความทันสมัยแบบตะวันตก รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้สังคมเมืองมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมนั้นมีการไหลเวียน ติดต่อกัน เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา และวัฒนธรรมท้องถิ่นกับวัฒนธรรมสากลผสมผสานปรับปรุงกันไปมาเสมอ^๕ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ที่การอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นในด้านความเชื่อและด้านวัฒนธรรมของทั้งสองชุมชนมีความไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าและงานวิจัยของสิทธิโชค วิบูลย์ และคณะ^๖ ที่ได้ศึกษาการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมชาวมอญเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนกรณีศึกษา: ชุมชนศาลาแดงเหนือ จังหวัดปทุมธานี ที่พบว่า คนในชุมชนยังคงปฏิบัติตามคติความเชื่อทางศาสนา และ ประเพณีหลัก ๆ เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ส่วนวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตมีการอนุรักษ์ลดน้อยลงเช่น การแต่งกาย การประกอบอาชีพ รวมทั้ง ภาษาเป็นต้น เนื่องจากนโยบายการพัฒนาประเทศเข้าสู่สากลทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป แต่อย่างไรก็ตามการที่การอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นด้านความเชื่อและวัฒนธรรมที่ชุมชนทั้งสองไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่าในส่วนของความเชื่อนั้นสังคมไทยไม่ว่าจะเป็นในเมืองหรือชนบทยังมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องศักดิ์สิทธิ์ และยังมีความยึดมั่นในวัฒนธรรมอย่างเหนียวแน่นไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยในข้อ ๔ และข้อ ๕ ในเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นของชุมชนชาวปกากะญอกับของชาวเมืองในเขตสาทรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .๐๑ ($r=.301$) และ ($r=.252$) ตามลำดับ ผลที่ได้นี้แสดงให้เห็นว่าหากบุคคลรับรู้ความสัมพันธ์ในครอบครัวในระดับสูง ก็จะรับรู้ถึงการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นในระดับสูงด้วย แต่ถ้า

^๕ ยุค ตี มุก ตา วิ จิต ร , วัฒนธรรม ทาส ฝรั่ง , [ออนไลน์] , แหล่งที่มา : http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1404064067(๑ สิงหาคม ๒๕๕๗)

^๖ คณะครุศาสตร์, “ศึกษาสำรวจชุมชนกะเหรี่ยงบ้านห้วยน้ำหนักตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี”, (คณะครุศาสตร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้า, ๒๕๕๑).

^๖ สิทธิโชค วิบูลย์ และคณะ, ศึกษาการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมชาวมอญเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนกรณีศึกษา: ชุมชนศาลาแดงเหนือ จังหวัดปทุมธานี, วารสารบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ มกราคม-เมษายน ๒๕๕๔.

บุคคลรับรู้ความสัมพันธ์ในครอบครัวในระดับต่ำ ก็จะรับรู้ถึงการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นในระดับต่ำด้วยเช่นกัน ผลที่ได้นี้สามารถอธิบายได้ว่า ครอบครัวจัดได้ว่าเป็นสถาบันแรกที่น่าหลักเกณฑ์

จากบรรพบุรุษมาอบรมสั่งสอน ในการที่จะอบรมสั่งสอนได้นั้นจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นไว้เพื่อการถ่ายทอดต่อ ๆ กันไป ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการวิจัยพบความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัวกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปประยุกต์: ผลการวิจัยที่พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับสูงซึ่งเป็นสิ่งดีอยู่แล้ว แต่ต่อไปความเป็นสังคมเมืองอาจเข้าไปทำให้ระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวลดระดับลง ดังนั้นจึงควรป้องกันปัญหาเหล่านี้ตั้งแต่ต้นโดยการรณรงค์ให้ความรู้แก่สมาชิกในชุมชน ให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ในครอบครัว รวมทั้งแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ เช่น มีการจัดกิจกรรมที่สมาชิกในครอบครัวร่วมกันทำได้แก่กิจกรรมในวันแม่ วันพ่อ วันเด็ก วันครอบครัว และวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

สำหรับการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นพบว่าอยู่ในระดับสูงซึ่งเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจ แต่ก็มีบางด้าน เช่นด้านความเชื่อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ผลที่พบนี้เป็นการเตือนให้ตระหนักว่าต่อไปเมื่อความเจริญของชุมชนเมืองเข้าไปแทรกแซงก็คงทำให้การอนุรักษ์ลดลง ดังนั้นบุคคลต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิด และสมาชิกควรเตรียมตัวโดยการไตร่ตรองและตัดสินใจว่าความเชื่อ ค่านิยม ระบบประเพณี และวัฒนธรรมใดที่มีคุณค่า เหมาะสมที่จะอนุรักษ์สืบทอดไว้ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อ: ๑) จากปัญหาการสื่อสารกับชาวปกากะญอที่ผู้วิจัยประสบ อาจมีปัญหาที่ทำให้ผลงานวิจัยคลาดเคลื่อนไปบ้าง แม้จะมีการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาปกากะญอ แล้วแปลกลับก็ตาม หรืออาศัยครูปกากะญอที่ได้รับการฝึกการสัมภาษณ์แล้วก็ตาม ดังนั้นจึงเสนอแนะว่างานวิจัยต่อไปควรให้ชาวพื้นเมืองเป็นผู้วิจัยจะทำให้มีความเข้าใจตรงกัน อย่างชัดเจนและคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ๒) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว และการอนุรักษ์วิถีชีวิตพื้นถิ่น ๓) ควรศึกษาว่าวิถีชีวิตด้านใดที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) วิทยานิพนธ์/รายงานการวิจัย

มนัธภัสสรณ พิพัฒน์เตชากร. “ศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างการมีครอบครัวอยู่ดีมีสุขในจังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒.

คณะครุศาสตร์. “ศึกษาสำรวจชุมชนกะเหรี่ยงบ้านห้วยน้ำหนักตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี”. คณะครุศาสตร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ, ๒๕๕๑.

(๒) วารสาร

สิทธิโชค วิบูลย์ และคณะ. ศึกษาการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมชาวมอญเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนกรณีศึกษา: ชุมชนศาลาแดงเหนือ จังหวัดปทุมธานี. วารสารบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ มกราคม-เมษายน ๒๕๕๔.

(๓) เว็บไซต์

บุษบา สุธีธร ปิยฉัตร ล้อมฉวการ และอภิษฐา อยู่ในธรรม. ทิศทางทำงานร่วมกันขององค์กรภาคสื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาสังคมในการส่งเสริมวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เยาวชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.stou.ac.th/thai/schools/sca. (๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘)

จิราพร ชมพิกุลและคณะ. สัมพันธภาพในครอบครัวไทย. นครปฐม: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๒.

ยุกติ มุกดาวิจิตร. วัฒนธรรมทาสฝรั่ง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1404064067. (๑ สิงหาคม ๒๕๕๗)